

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikom trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občinske volitve na Slatini.

Pred kratkim so naši »Nemci po sili« razupili med svet, da jih hočemo Slovenci kar utopiti v žlici vode. Mogoče bi to skoraj bilo, kajti lahko jih preštejemo vse na prste desnice. Drugi pa, ki se repenčijo za Nemce, niso znali po nemško prositi niti za »papo« takrat, ko so se »v janjki« skakali. Torej v naši občini ne gre za Nemce in Slovence, ampak za varčene, pravične gospodarje. Nekdaj ste bili brez občinskih dolgov in kasa tudi ni bila prazna, zdaj pa tičite globoko v dolgovih. Od kod to? začeli so se popraševati razumniši kmetje in spredvideli so, da je temu krivo slabo gospodarstvo v Slatinski občini. Res je tako; le pogledj, kako se tu gospodarji.

Leta 1875 izposodili smo si za šolsko popraviljanje 8000 gld. od Graške hranilnice. Pred par leti nas pa hranilnica toži za 7797 gld., ko smo že skoraj mislili, da je vse poravnano. Župan sam je spoznal vsled računa od 5. februvarija 1891, da se je za šolo vplačalo že 6296 gld., dolg pa se je znižal le za 200 gld. Od kod to? Iz te tožbe smo izpredvideli, da župan od dne 1. novembra 1887 do dne 5. maja 1890, torej polčetrto leto, ničesar ni plačal v Gradec, pa tudi za vsakdanje šolske potrebe nič v tem celem času; kje je ta denar? S takim gospodarstvom nam je pa še nakopal veliko tožbinah stroškov. Lani nam je občinske doklade kar za polovico povišal, od 20 % je poskočil na 40 %, pri krčmarjih celo na 55 %. Tako je dobil okoli 4000 gld. za občinske potrebe, a še to mu ni zadostovalo; izposodil si je vrh tega 600 gld. Ali suhe jejo?

V naši občini bi ne trebalo tri, štirikrat viših ob. doklad, kakor drugod, ker ima toliko pristranskih dohodkov: mnogoštevilne privolbe, visoko najemščino od lova; a vrhu tega si pa Slatina sama popravlja ceste na deželne stroške in oskrbljuje svoje reveže. Kam gre torej denar? Ali je zdajšnji župan varčen gospodar?

Do letos je imel kaso obrtne zadruge v svojih rokah, pa v takem neredu in pomanjkljivosti, da se bo vsled tega moral zagovarjati pred sodnijo. Svojo revščino je lani dne 5. februvarija sam spoznal pred okr. glavarjem, ko se je izgovarjal, da so taki računi za-nj pretežki. Ni čuda, da ga okr. glavarstvo ni maralo več ter ni dopustilo, da bi se še volil za načelnika kr. šolskemu svetu.

Čuditi se je, da se naš župan vzdržuje že 11 let. Letošnje volilne pole so nam to razmotrile. Okoli 40 naših davkoplačilcev je izpustil, češ: ti nimajo pravice voliti, našim volilec je manjšal davek in jih postavljaj v tretji razred, sam sebi ga je pa povišal ter se zapisal v prvi razred, a letos se je reklo: prijatelj, pomakni se niže — v drugi razred! Več oseb si je vpisal, ki nimajo volilne pravice, kajti ne plačujejo tukaj nobenega davka, med temi dr. Hoisela. Gospod doktor, to ni bilo možato, da ste tukaj že toliko let volili brez pravice! Letos smo jim stopili na rep, zdaj pa cvilijo po svetu, češ, kake krivice jim delamo. Da bi bili rajši molčali, oprati se več ne morete. Le na prsi si trkajte rekoč: mea culpa!

Pri takih razmerah se nam zdi čudno, da celo dva deželna uradnika P. in K. kar na svojo roko pritiskata na Slatinske delavce in jih plašita, češ: službo zgubite, ako ne pojdete z nami. Ali ne delata na škodo svojih gospodov? Slatina plačuje 3366 gld. davka, ona ima torej največji dobiček, ako se znižajo občinske doklade. Le ostanita pri svojem kopitu, mi homo že volitve opravili brez vaju. Sicer pa, kmetje, bodite preverjeni, da nihče ne bo zgubil službe, kajti ravnatelj gosp. Šubert se ne meša v naše volitve; posebno vznikom se ni treba bati. Kdo bo pa vozil slatino, morda Miglič s svojim bikom?

Torej na noge! Volite si poštene, varčne može iz vseh okolice, ne samo, kakor do zdaj, iz Slatinske okolice. Pomislite, če mi zmagamo, kar je gotovo, otresemo se za vselej nemške šole, katero vrivajo naši ob-

čini, ko je ni marala cela nadžupnija. To bi bilo kaj drago »darilo«; kajti Mariborska hranilnica je vknjižena na njej z 10.000 gld. (glej zemlj. bukve št. 109), a vrhu tega ima pa še njen lastnik, nemški šulverein pri njej iskati 8000 gld. (glej »Gr. Tagblatt«, 9. sept. 1891). Kako vam bi bilo mogoče poravnati tak dolg pri slabih letih, ko se imate pri Svetokriški šoli plačati okoli 7000 gld.?

Kmetje, zdaj je čas, da si pomagате, pozneje bo kes zastoj. Nihče naj ne ostane doma, zanašajoč se na druge. Ob dnevu volitve pa si pogledajte, kdo je z vami, kdo proti vam; nasprotnih rokodelcev, krčmarjev in trgovcev ne podpirajte več na svojo lastno škodo. Svoji k svojim! Izvolite si župana, ne, pred katerim bi se tresli, ampak župana, ki vas bo ljubil in vi njega! Volilci pogum, Bog je z nami, zmaga bo naša!

—r—

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

Župnik. — Pošteni Vurbržani so bili svojega novega dušnega pastirja tem bolj veseli, ker so bili rajni gospod, kakor ovčica, krotki in iz srca ponižni. Mi, ki smo poznali njihovo gorečnost za duhovno pastirstvo, smo se pa bali, da nam bodo pri svojem slabem zdravju in ostrem, spokornem življenju, na težavni župniji, ki šteje blizu 1800 duš, prehitro obnemogli. Tamošnji svet je namreč, kakor sploh po Slovenskih goricah, ves bregovit: razun tega stoji farna cerkev prav na koncu župnije na precej visokem in strmem hriščeku. Rajni gospod se pa niso nikdar prenačili. Počasno so hodili, pa so vselej prav prišli. Posebno skrb njim je prizadevala šola, ki o njihovem prihodu niti pravega doma ni imela. Eden razred je bil v farovžu v pritličju, in ravno tam je imel tudi eden g. učitelj prav ubožno sobico. Drugi razred, z nadučiteljem, je pa bil prav daleč od cerkve v samotni kmečki hišici, ki za šolske namene ni bila primerna. Zato so se trudili naš gospod in so prigovarjali tudi faranom, naj se jim nikar ne mili, kar za šolo izdajo. Rekli so z rajnim nepozabljivim škofom Slomšekom: »Dobra, krščanska šola bo vašim otrokom najboljša dota, katere njim nobena nesreča vzela ne bode. Bog sam vé, kam se otrok pride; česar se v mladosti nauči, to več velja od gotovega denarja. Za župnijsko cerkvijo je šola župnije prva dobrota, iz katere Jezus kliče: Dajte malim k meni priti in ne branite njim, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo«. — Pri tem svojem hvalevrednem prizadevanju so najboljši farani svojega dušnega pastirja zvesto podpirali, in tudi posvetna oblast je bila njihove gorečnosti za šolo vesela. Ali zoprniki so se tudi oglasili. Da bi vsemu nasprotovanju konec naredili, kupili so s svojimi denarji za šolo potrebno zemljišče in iz svoje hoste so dali posekati toliko drevja, kar ga je bilo za novo stavbo reba. Pred dvema letoma so z velikim trudom in z^l nemalimi stroški kot načelnik šolskega odbora dozidali na lepšem mestu, kraj ceste prav lepo in prostorno šolsko poslopje, ki bo še dolgo, dolgo let prav lep spominek njihove gorečnosti za dobro šolo.

Še bolj, kakor za novo šolsko poslopje, so pa skrbeli za to, da bi se ohranil in kjer ga ni, vrnil v šolo pravi krščanski duh. Želeli so si, naj bi povsod nastopilo med šolo in cerkvijo tisto srečno razmerje, ki si ga želijo sv. oče rimski papež in katoliški škofje po

vsem svetu, z njimi pa tudi vsi modri katoličani, da se namreč sv. cerkev in pa ljudska ali farna šola lepo podpirata med seboj, kakor skrbna mati in pa pridna hčerka. Sv. katoliška cerkev želi, naj prešinja luč in toplota svetih krščanskih resnic vse šolske nauke in pa vse delovanje učiteljev in učencev. Svetej cerkvi sovražna stranka si pa po vsem svetu prizadeva, sveto cerkev in krščanski nauk popolnoma iz šole izriniti, frامason ali brezverec Sekardt piše: »Narodna šola mora biti za otroke to, kar je toča za odrasle, učilnica brezbožnosti«.

V Belgiji so pod ministrom Humbeckom svoj namen že dosegli, enako tudi na Francoškem. Rajni gospod so dobro vedeli, da naši šolski gospodje sploh živijo z dušnimi pastirji v lepi zastopnosti, in jih tudi zvesto podpirajo; bali so se pa, da bi pohujšanje kedaj tudi k nam ne prišlo, posebno po nevernih spisih, in za to so veliko molili in tudi svoje župljane moliti opominjali, naj bi ljubi Bog nas te nesreče varoval, da bi si pri nas sv. cerkev, in pa njena hčerka, ljudska šola, navskriž ne prišli; želeli so marveč, naj bi tudi zana-prej duhovni pastirji šolo prav izdatno podpirali, gospodje učitelji pa svojim učencem ne svetili samo z lepimi nauki, ampak pred vsem tudi s pobožnim krščanskim življenjem. Besede mičejo, izgledi vlečejo!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Janž na Dravskem polji 6 fl. 50 kr., Spodnja Polskava 3 fl. 60 kr., Ruše 11 fl., Sv. Marjeta niže Ptuj 10 fl., Makole 44 fl., Studenice 8 fl. 55 kr., Remšnik 6 fl. 23 kr., Vitanje 10 fl., Dobrna 3 fl., Sv. Martin pri Vurbergu 16 fl.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

(Dalie.)

Ako človekoljub, stoječ pred bornimi poslopji, katera že tako kažejo, da ni tu posebno blagostanje doma, tedaj vidi, kako gnojnica teče po cestah, kako se razgubi v kraje, kjer prav nič ne hasni, kako se rahlo nakopičeni gnoj na solncu pari in pri tem ravno svojo najdražjo obstojino, dušec gubi, kako se perje itd. brezskrbno meče v meje itd, milo se mu stori o takem pogledu. Ko se pri najboljem ravnanji naša zemlja opešava, kaj še, ako se z njim tako potratno ravna! Gnoj je kmetovalcu prava hranilnica, pravi kapital. Kaj mu hasni obsežno pa pusto polje, ako nimajo na njem rastline dovolj živeža! Kakor so učenjaki zračunili, ima liter gnojnice vrednost pol krajcarja. Koliko krajcarjev se torej vsako leto razgubi, posebno ker še nje najmenitnejši del, dušec v spojnini z vodencem kot amonijak razpuhteva. Paziti je toraj treba na vsako trohico gnoja, bodi-si živinskega ali družega. Gnoj treba dobro stlačiti in ga večkrat posipati, da preveč ne trohni in preveč amonijaka ne izgine. Amonijak je tudi dobro v gnojnici z žvepleno kislino pridržati. V gnojnici se namreč nahaja v spojnini z ogljenčevo kislino in je tako jako hlapen, med tem, ko žvepleno-kisli ostane. Tudi je dobro, gnojnico v jamo napolnjeno z drobičem s pota loviti ali še bolje je radi tega gnoju kupe z mavcem (gipsom) potresati ali pa že z njim v hlevu nastiljati.

Pri vsem pa je treba še paziti, da dobimo tudi od zunaj izven našega posestva kaj gnojil. Tako nabirajmo pridno pepel, kateri ima od listnatega drevja v 100 kg. 10 kg. kalija in 6 kg. fosforove kiseline med tem, ko je od jelovine samo 6 kg. kalija in 4-5 kg. fosforove kiseline. Zbirajmo vse odpadke od rogovja, ka-